



**Székesfehérvári Törvényszék**

**Az ügy száma:** 15.P.20.301/2021/16.

**A felperes: G.Zs.**

**A felperes képviselője:**

Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda – Dr. Ölveczky István ügyvéd; 1154 Budapest, Órjára tér 5.

**Az alperes:**

AxFina Hungary Zrt.; 6723 Szeged, Római körút 21.

**Az alperes képviselői:**

Nahóczky Ügyvédi Iroda – Dr. Nahócky Endre ügyvéd; 6721 Szeged, Juhász Gyula u. 5/A.

Dr. Csorba Judit Éva jogtanácsos

Havránékné Dr. Marton Franciska jogtanácsos

Dr. Kocsis Krisztina jogtanácsos

Dr. Lengyel Tímea jogtanácsos

**A per tárgya:**

szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékai

## **Í t é l e t**

*Bíróság megállapítja, felek között 2007. november 28. napján létrejött HIT3499007 számú kölcsönszerződés érvénytelen. Felperesnek nem áll fenn tartozása a szerződésből eredően.*

*Alperes tizenöt napon belül köteles kiadni felperes részére a xxx forgalmi rendszámú, Nissan Qashqai 1.5 dci típusú, SJNFCAJ10V1132521 alvázszámú gépjármű törzskönyvét.*

*Alperes tizenöt napon belül köteles megfizetni felperesnek 87.000.- (nyolcvanhétezer) forint perköltséget.*

*Felperes leletezés terhével köteles megfizetni tizenöt napon belül 30.000.- (harmincezer) forint meg nem fizetett peres illetéket.*

Ítélet ellen kézhezvételétől számított tizenöt napon belül a Győri Ítéltáblához címzett, és a Székesfehérvári Törvényszéknél benyújtandó fellebbezéssel lehet élni.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a rPp. 256/A. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha

- a másodfokú bíróság a pert a tárgyalás alapján a 157. § értelmében megszünteti és az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll, hatályon kívül helyezi;

- a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – végzéssel hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja, ha az elsőfokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva, vagy az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn, illetve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasíthatja, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése.
- A fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik;
- a fellebbezés csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos;
- a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul;
- a felek ezt kérték;
- megítélése szerint – tekintettel a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelemben, illetve fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra – az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges.

Tájékoztatja a feleket, hogy a jogi képviselet kötelező az ítéletelőkészítés előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzések elleni fellebbezést (csatlakozó fellebbezés) előterjesztő fél számára. A jogi képviselet kötelező továbbá a Kúria előtti eljárásban a 235. § (3) bekezdésében meghatározott, a fellebbezést és a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára. Ha jogi képviselet kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan, kivéve, ha a jogi képviselővel nem rendelkező fél pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránti kérelmet terjeszt elő, vagy a bíróság egyéb okból köteles elutasítani a kérelmet.

## I n d o k o l á s

### Tényállás

- [1] Bíróság peres felek, tanúk által előadottak, valamint az ügy egyéb iratai alapján az alábbi tényállást állapította meg:
- [2] Alperes mint kölcsönadó, valamint a felperes mint adós között 2007. november 28. napján HIT3499007 számon kölcsönszerződés jött létre, melyben alperes 4.389.600.- forint kölcsön nyújtását, míg az adós ezen kölcsönösszeg 120 hónapon keresztül 53.784.- forint összegű törlesztő részlet útján történő visszafizetését vállalta azzal, hogy az első törlesztő részlet 2008. január 05. napján, minden további törlesztő részlet a tárgyhónap 05. napján válik esedékessé. A szerződés szerint a THM összege 9,28%. Felek a szerződés egyedi részében kikötötték, hogy a mértékadó devizanem a CHF, a felperes által fizetendő saját rész 1.097.400.- forint, azzal, hogy a felperes a havi fix konstrukciót választotta törlesztési módozatként. Felperes a

szervződés egyedi részében nyilatkozott arról, hogy a HIT/20060531 számú üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, azokat megértette, és magára nézve kötelezőnek ismerte el. Felperes az üzletszabályzatot átvette.

- [3] Az üzletszabályzat (továbbiakban ÜSZ) I/25/a. alpontja akként rendelkezik, hogy a kamatváltozás I. nem más, mint a mértékadó kamatláb pénzpiacra bekövetkezett százalékos értékének változása függvényében, a hátralévő törlesztő részletek összegét érintő kamatkülönbözet. Az ÜSZ I/25.b. pontja szerint a kamatváltozás II. (azaz az árfolyamváltozás) nem más, mint a mértékadó árfolyam és az esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának a függvényében, azon képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet, melyben a mindenkori fizetési kötelezettséget (törlesztő részlet) meg kell szorozni az esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam és a mértékadó árfolyam különbsége alapján adódó hányados eggyel csökkentett értékével (árfolyam/árfolyam-1). Az ÜSZ I/22. pontja szerint a szerződésben használt árfolyam nem más, mint a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre meghatározott kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos forintban kifejezett árfolyam. Az ÜSZ I/24. pont szerint a mértékadó árfolyam nem más, mint a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejöttének a napján. Az ÜSZ I/17. pontja szerint a mértékadó devizanem nem más, mint a felek által az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott ilyenként kijelölt devizanem.
- [4] Az ÜSZ V/6. pontja az alábbiak szerint szól: „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem a magyar forint (HUF) a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönvevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.”
- [5] Az ÜSZ V/7. alpont szerint a kölcsönvevő kötelezettséget vállalt arra, hogy a hitelező székhelyén és fiók telepén kifüggesztett hirdetőtáblán feltüntetett költségeket is megfizeti a hitelezőnek.
- [6] Az üzleti kamat százalékos mértékű feltüntetése a szerződésben elmaradt.
- [7] A kölcsönszerződés megkötésével egyidőben a felperes és az alperes között opciós szerződés és adásvételi szerződés is létrejött. Az opciós szerződés 3. pontja szerint a felek a kölcsönszerződésből megvásárolni kívánt finanszírozott gépjárművön a felperesnek az alperessel szemben fennálló, a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének biztosítására vételi jogot alapítottak, mely jogot az opciós szerződés 4. pontja szerint az opciós szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja az alperes, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a felperes maradéktalanul nem teljesítette.
- [8] Az adásvételi szerződésben a felek megállapodása szerint a felperes eladta, míg a hitelező megvásárolta a kölcsönszerződéssel finanszírozott gépjárművet, az adásvételi szerződés hatályba lépésének a napján érvényes EUROTAX katalógus szerinti vételáron. A szerződés 5. pontja szerint a felek abban állapodtak meg, hogy a gépjármű tulajdonjoga a szerződés hatálybalépésének a napján a gépjármű törzskönyvének a hitelező általi birtokbavételével száll át az alperesre oly módon, hogy az addig biztosítékként őrzött törzskönyv tekintetében a

letéti őrzés megszűnik, és azt a hitelező saját tulajdonának nyilvántartásba vételéhez jogosult felhasználni.

- [9] Az ÜSZ IV.9. pontja szerint, amennyiben a kölcsönvevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzés törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.
- [10] A finanszírozott gépjármű törzskönyve az alperes birtokába került, és jelenleg is a birtokában van.
- [11] Alperes a kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségét teljesítette, a finanszírozott gépjármű eladójának 4.389.600.- forintot átutalt. A felperes fizetési kötelezettségét részben teljesítette, a kölcsönszerződés törlesztésére mindösszesen 5.804.507.- forintot fizetett vissza, legutoljára 2015. május hónapban fizetett.
- [12] A kölcsönszerződés havi törlesztő részlete 2007. november 29-től 2013. március hónapig 53.784.- forintot tett ki, 2013. áprilistól 2014. február hónapig 86.000.- forint volt, 2014. február hónaptól 2015. március hónapig 90.000.- forint volt, majd 2015. április-május hónapban 100.000.- forintra emelkedett.
- [13] Alperes a 2014. évi XL. törvényben előírt elszámolási kötelezettségét teljesítette, az ekkor még fel nem mondott szerződés alapján elszámolt, forintosított és meghatározta a jövőben esedékes forint törlesztő részletek összegét.
- [14] A teljesítés elmaradása miatt az alperes 2015. szeptember 23. napjára szólóan a szerződést felmondta.

-----

## **Kereset**

- [15] Felperes többször módosított keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségét állította több okra hivatkozással. Felperes az érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását kérte azzal, alperesnek kölcsöntartozása nem áll fenn. Felperes előadta, a 4.389.600.- forintos kölcsönre 2016. november 30-ig 5.863.634.- forintot fizetett meg, a jegybanki alapkamattal számolva. Felperes előadta, a szerződés felmondásakor sem volt hátralékos tartozása, ezért a felmondás megalapozatlan, érvénytelen szerződést egyébként sem lehet felmondani. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze alperest a finanszírozott gépjármű törzskönyvének kiadására, igényelte perköltsége megtérítését is. Felperes arra hivatkozott, a kölcsönszerződésben az ügyleti kamat százalékos mértéke nem került feltüntetésre, ezért a szerződés az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) szerződéskötéskor hatályos 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközik, ezért semmis. Felperes nem vitatta, hogy az ügyleti kamat kiszámolható, annak induló mértéke 9,08% volt, ő is erre figyelemmel végezte el az elszámolását, de szerződés nem tesz eleget az Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának azért sem, mivel a hitelező az árfolyamrés összegét sem tüntette fel százalékos mértékben, pedig az árfolyamrés költség.
- [16] Felperes állította továbbá, hogy az alapul fekvő kötelelem egy hibrid befektetéssel vegyes kölcsönszerződés. A hitelező szintetikus deviza előállításával teremtette meg a kölcsönszerződés fedezetét, a nevében, tudta és akarata nélkül határidős devizapiaci üzletet

(deviza-swap) kötött, ezzel a saját árfolyam kitétségét az alperes fedezte, de ezt a védelmet az adósra már nem terjesztette ki emiatt a szerződés tisztességtelen. Állította ezen kívül, hogy a hitelező a szerződés megkötését megelőzően elmulasztotta adós hitelképességi vizsgálatát, nem győződött meg arról, hogy a devizahitel teljes futamidőn keresztül történő teljesítésére képes lesz-e, mely mulasztás önmagában érvénytelenségi ok.

- [17] Felperes arra is hivatkozott, a szerződés teljesítése utólag lehetetlenült a deviza árfolyamváltozására visszavezethetően a havi törlesztő részletek oly mértékben megemelkedtek, hogy azt már megfizetni nem tudta. A gazdasági (érdekelni) lehetetlenülést az alperes tartozik felelősséggel.
- [18] Felperes előadta, a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja szerint is semmis, abból ugyanis a havi törlesztő részletek összege nem állapítható meg, de nincsen olyan képlet sem, mellyel ez meghatározható lenne. A szerződésben szereplő, a törlesztő részlet kiszámítására vonatkozó rendelkezések között több olyan is szerepel, mely tételek a szerződés megkötésekor még nem voltak ismertek, azok konkrét összegek, csak utólag kerültek meghatározásra.
- [19] Felperes az érvénytelenség jogkövetkezménye körében arra is hivatkozott, az árfolyamrés alkalmazásának tisztességtelensége miatt a szerződés teljes érvénytelensége állapítható meg, aminek jogkövetkezményeként nem fogadja el az MNB középárfolyam alkalmazását, hanem az eredeti állapot helyreállítását kéri, azaz adós az átvett kölcsönrel és kamattal tartozik.
- [20] Felperes arra is hivatkozott, sem a szerződés megkötését megelőzően, sem a szerződés megkötésekor nem kapott a C-26/13., C-51/17. és C-260/18. uniós ítéleteknek és az 1/2014. PJE döntésnek megfelelő tájékoztatást a deviza alapú szerződésben rejlő kockázatokról. Külön okirat a devizakockázatokról nem volt, a szerződéshez fűzött általános szerződési feltételekben több helyen szereplő, félreérthető, apró betűs tájékoztatás pedig nem kellően világos. A hitelező által nyújtott tájékoztatás nem tesz eleget a Kúria által kidolgozott tartalmi követelményeknek, sem az a tény nem derül ki, hogy az árfolyamváltozásnak nem volt felső határa, sem pedig arról nem kapott megfelelő kioktatást, hogy a szerződésben megbúvó kockázatok összességében milyen gazdasági következményekkel járhatnak a szerződés megkötésekor.
- [21] Felperes továbbá előadta, a Hirdetmény nem vált a szerződés részévé, a szerződés megkötésekor az alperestől hirdetményt nem kapott, és arról, hogy a szerződésnek ez része lenne, tájékoztatást sem kapott. Ilyen okiratot nem írt alá, így az erre alapított díjakat, költségeket vele szemben nem lehet érvényesíteni.
- [22] A gépjármű törzskönyvének kiadása kapcsán felperes arra hivatkozott, felek között létrejött opciós szerződésben az alperes javára kikötött vételi jog a szerződés megkötésének időpontjától számítandó 5 éves jogvesztő határideje eltelt, határidőben az alperes vételi jogával nem élt, a határidő leteltét követően alappal vételi jogát már nem gyakorolhatja, így megszűnt az a joga is, hogy ezen biztosítékra tekintettel hozzá került törzskönyvet a továbbiakban is birtokolja.

-----

**Ellenkérelem**

- [23] Alperes a kereset elutasítását és perköltsége megítélését kérte. Nem vitatta, hogy külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, ennek hiányában is érvényes azonban a szerződés, ugyanis a hitelező a szerződés egyedi részében és különösen az általános feltételekben az ebben a tárgykörben kidolgozott jogegységi határozatoknak és a Kúria által kimunkált jogelveknek mindenben megfelelő tájékoztatást nyújtott. A szerződés egyedi részében, valamint az ÜSZ I/20., I/21., I/22., I/23., I/24., I/25/a., b. pontjában található rendelkezések együttes olvasata eleget tesz a tartalmi elvárásoknak.
- [24] Hivatkozott arra, hogy a szerződés egyértelműen rögzíti az annak tárgyát, a kölcsön összegét, a teljes hiteldíjmutatót, a törlesztő részletek számát és összegét is, az ezzel ellentétes felperesi hivatkozás alaptalan.
- [25] Alperes állította, hogy a szerződés nem szenved a felperes által állított semmisségi hibákban, és bár az ügyleti kamat százalékos mértékű feltüntetésére nem került sor, a szerződés összecszerűen tartalmazza a kamat összegét. Az nem vitatható, hogy a felek ügyleti kamat megfizetésében állapotok meg, a szerződés tartalmazza az összes fizetendő törlesztő részletet, valamint abból kitűnik a kölcsön tőkerésze is, a kettő közti különbség pedig az ügyfél által fizetendő kamat. Akként vélekedett, hogy a kamat feltüntetés hiánya a szerződés részleges érvénytelenségét okozza, mely érvénytelenségi ok kiküszöbölhető. Az ezen okra alapított érvénytelenség megállapítása esetére, az érvénytelenségi ok kiküszöbölését, és a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy a bíróság a szerződésben feltüntetett a 9,08%-os ügyleti kamatot.
- [26] Alperes szerint a 6/2013. számú polgári jogegységi határozat alapján a deviza alapú kölcsönszerződések nem irányulnak a lehetetlen szolgáltatásra.
- [27] Alperes továbbá előadta, adós a szerződésben írásban nyilatkozott arról, hogy az üzletszabályzatot megismerte, azt magára nézve kötelezőnek fogadta el, míg az ÜSZ V/7. pontja rögzíti, hogy a felperes a hirdetményben közzétett költségek megfizetésére is kötelezettséget vállalt. Ezen pontban tájékoztatta az adóst arról, hogy ezen általános szerződési feltételt hol ismerheti meg, mindezek alapján pedig a hirdetmény is a szerződés részévé vált.
- [28] Alperes előadta, a törzskönyv kiadására mindaddig nem köteles, ameddig a felperes a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségét teljeskörűen nem teljesíti. Felek között létrejött szerződést biztosító mellékkötelelem zárt opció, mely azt jelenti, hogy az opció érvényesítésére nyitva álló 5 éves időtartam a szerződés felmondásától számít, nem pedig a szerződés megkötésétől. Az opció biztosítéki célt szolgált, és feltételhez volt kötve az alkalmazása. Az ÜSZ IV/9. pontja egyben egy olyan önálló teljesítési biztosíték, mely független a fenti opciós kikötéstől.
- [29] Alperes az érvénytelenség jogkövetkezménye keretében adott felperesi elszámolást vitatta, szerinte adós 5.804.507.- forint összegben teljesített, továbbá felperes nem vette figyelembe, hogy többször késedelmesen teljesített, így késedelmi kamatfizetési kötelezettsége keletkezett. Alperes szerint, forint alapon történő elszámolás mellett (Kúria 2019. június 19-i állásfoglalása) a szerződés érvényessé nyilvánítható, ebben az esetben 13,8175%-os kamatlábat kell figyelembe venni, illetőleg felperesnek szerződéskezelési díjra, egyéb költségre is fennáll fizetési kötelezettsége a hirdetmény tarifái szerint. Alperes szerint, forint alapon történő elszámolás esetén, árfolyamváltozással együtt 2.582.502.- forint felperes

tartozása. Az árfolyam változásából eredően 3.484.537.- forint, míg annak kamatjaként 94.906.- forint lett, felperesre kiterhelve. Felperes továbbá késedelmesen teljesített, ezért késedelmi kamatként 462.253.- forint, díjakra, költségekre 17.215.- forint lett elszámolva a terhére. Alperes továbbá előadta, a kiterhelt árfolyamkülönbözet nélkül, felperesnek 3.782.758.- forintot kellett volna visszafizetnie, árfolyam és annak kamata levonása után, felperesnek 203.315.- forint lenne a tartozása.

-----

### **A bíróság döntése és jogi indokai**

- [30] Kereset megalapozott.
- [31] A tényállásnak a szerződés létrejöttére, tartalmára vonatkozó ténymegállapításai az általános szerződési feltételekben foglalt megállapodások tartalmára vonatkozó ténymegállapításait a bíróság a felperes és az alperes által becsatolt okirati bizonyítékok alapján állapította meg úgy, mint az 1. sorszámú okirat mellékleteként becsatolt kölcsönszerződés, opciós szerződés, adásvételi szerződés, és az ahhoz fűzött üzletszabályzat, valamint a szintén az előzményi iratok közé 13. sorszám alá becsatolt HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat. Azon ténymegállapítás, hogy a felperes a HIT/2006.05.31. sorszámú üzletszabályzatot átvette, a felperes beismerésén alapul (előzményi ügyszám 9. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldala; rPp. 163. § (2) bekezdés). Felperes által 1. sorszámú okirat mellékleteként általa becsatolt általános szerződési feltételek tekintetében a felperes a tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy ezen okiratokat átvette. A kereset mellékleteként csatolt általános feltételek (üzletszabályzat) bár az első oldala csatolása elmaradt, tartalmában mindenben megegyezik az alperes által 13. sorszám alatt mellékletként becsatolt üzletszabályzat példánnyal.
- [32] Felek között 2007. november 28. napján létrejött szerződés minősítésével összefüggésben megállapítható, az pénzkölcsön nyújtásával hivatásszerűen foglalkozó pénzügyi intézmény és magáncéljai biztosítása érdekében eljáró természetes személy között létrejött kölcsönszerződés, amely a Hpt. tárgyi hatálya alá tartozik [3. § (1) bekezdés b) pont]. Felperes a jogviszony létrejöttékor hatályos 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 685. § d) pontja szerint fogyasztó, míg a kölcsön a Hpt. 2. számú mellékletének III/5. pontja szerint fogyasztási kölcsön.
- [33] Alaptalanul hivatkozott felperes a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára, mint a deviza eladási és vételi árfolyam különbségeként jelentkező árfolyamrész százalékos mértékének feltüntetése hiányából eredő semmisségi okra is. A DH1. tv. 3. §-a – ahogy azt fentebb az 1/2016. számú PJE határozatához fűzött indoklás is rögzítette – mind a múltra, mind a jövőre nézve a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot. A törvény erejénél fogva az eladási és vételi árfolyam alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések semmisségét megállapítva az ekként előálló részleges érvénytelenségi okot kiküszöbölve, a szerződés érvényessé nyilvánításával orvosolta a felperes által itt hivatkozott semmisségi okot. A konvalidálódott szerződéseket ezért úgy kell tekinteni, mintha a megkötésüktől kezdődően a konverziót előíró rendelkezések helyett a mindenkori Magyar Nemzeti Banki árfolyam alkalmazását írták volna elő. Mindez azt is jelenti, hogy a per alapjául szolgáló, és most vizsgált szerződésben már nem szerepelnek az eladási és a vételi árfolyam alkalmazását előíró szerződéses rendelkezések, így a felperes által

hivatkozott ezen semmisségi ok ténybeli alapja egyszerűen hiányzik a szerződésből megkötésének napjától kezdve.

- [34] A Hpt. szerződés megkötésekor hatályos 213. § (1) bekezdésének e) pontja szerint, semmis az a – többek között – fogyasztási kölcsön, amelyik nem tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét, és a törlesztési időpontokat. Az 1/2016. számú polgári jogegységi határozat 2. pontja szerint, a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve annak a részévé vált általános feltételeit is – kiszámítható módon tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét, és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekinthető, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat, és azt a számítási módot, aminek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az esedékességkor pontosan meghatározható. A határozathoz fűzött indoklás rögzíti, hogy a 2014. évi XXXVIII. tv. (a továbbiakban DH1.) valamint a 2014. évi XL. tv. (továbbiakban DH2.) nemcsak a múltra, hanem a jövőre nézve, és a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, így a kölcsönszerződés törlesztő részletek összegének meghatározottsága, illetve meghatározhatóságára irányuló peres vizsgálatnál is figyelemmel kell lenni ezen jogszabályi rendelkezésekre. Alaptalan ezért felperes azon hivatkozása, hogy a per alapjául szolgáló kölcsönszerződésben a törlesztő részlet összege nem került pontosan meghatározásra, illetve az nem is számítható ki. A szerződés egyedi része „a rendszeres havi törlesztő részletek” pont alatt összegszerűen megjelöli a havi törlesztő részlet forintban kifejezett összegét, és azt 53.784.- forintban deklarálja. A szerződés egyedi része ugyanitt rögzíti azt is, hogy a felek a havi fix konstrukcióban állapodtak meg, mely a szerződés részét képező HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat (továbbiakban ÜSZ) I/7. alpontja szerint azt jelenti, hogy az adós a futamidő egésze során az előre meghatározott fix törlesztő részletet fizeti, és az árfolyam, valamint kamatváltozásból eredő változásokat majd csak a futamidő végén számolják el a felek. Az ÜSZ I/25. pont a.) és b.) alpontja megadja a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. fogalmak definícióját, míg az ÜSZ IV/4. pontja meghatározza a kamatszámítás képletét.
- [35] A fentiek alapján, a bíróság álláspontja szerint az alapul fekvő szerződés eleget tesz a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt törvényi elvárásnak, a szerződés megkötésekor induló törlesztő részlet összegét forintban határozottan és számszerűen megjelöli a szerződés, míg a DH1. tv. 3. § (2) bekezdése meghatározza az irányadó átváltási árfolyamot. Az ÜSZ I/25. b.) pont a fizetendő árfolyamkülönbség összegének fogalma egyben a jövőben fizetendő törlesztő részletek devizában történő meghatározására szóló képlet. A törlesztő részleteket akként kell meghatározni, hogy a mindenkor fizetési kötelezettséget meg kell szorozni a kötéskori árfolyam, valamint az esedékességkori árfolyam hányadosának eggyel csökkentett összegével. A szerződés így tartalmazza a szerződés megkötését követően esedékessé váltó egyes törlesztő részletek kiszámítására irányuló képletet is.
- [36] Bíróság megítélése szerint alaptalan felperes azon érvénytelenségi kifogása is, melyben arra hivatkozott, hogy a jelzálog hitelintézetekről és a jelzáloglevelekről szóló törvény 14. § (5) bekezdése szerint, a bankok kötelező jelleggel alkalmazott árfolyamkockázatot swap-ügylettel lefedező tevékenysége, az alapul fekvő szerződést befektetési jogviszonnyá és egyben tisztességtelenné minősíti. A szerződés megkötésekor hatályos rPtk. 198. § (1) bekezdése értelmében a szerződésből keletkezik kötelezettség a szolgáltatás teljesítésére, és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A szerződés felek egybehangzó akaratnyilatkozata alapján jön létre. Ki nem nyilatkozott akarat, vagy nem ügyletkötési szándékkal megtett akaratnyilatkozat

szerződést nem hoz létre, éppen ezért az adott felek között létrejött szerződés tartalmának meghatározásakor is figyelmen kívül marad [rPtk. 205. § (1) bekezdés; 207. § (5) bekezdés].

- [37] Annak megítélésénél, hogy a felek között milyen tartalmú szerződés jött létre, azt kell megvizsgálni, hogy a felek milyen tartalommal tettek akaratnyilatkozatokat. A perben a felek között kijelentett akaratnyilatkozatok írásbeli formát öltöttek, közöttük 2007. november 28. napján jöttek létre szerződések, melyben ügyletkötési szándékkal megtett akaratnyilatkozataikat foglalták írásba, és azt aláírásukkal is ellátták. A felek akaratnyilatkozatait ezen okiratok tartalmazzák (kölcsön, opció, adásvétel), ezért az, hogy a felek között nem volt akarategység, fel sem merülhet. Felperes meghallgatása során (20. számú jegyzőkönyv) akként nyilatkozott, hogy a szerződés megkötésekor befektetési szándéka nem volt, szerződéskötési célja az volt, hogy a megvásárolni kívánt gépjármű vételárához szükséges pénzhez, mint tőkeösszeghez hozzájusson, kölcsönt kívánt felvenni. Sem a szerződés megkötésekor, sem azt megelőzően az alperesre pénzt nem bízott. Az 1. sorszámú okirat mellékleteként becsatolt kölcsönszerződés tartalma a felperes ezen személyes előadásával egyező, és a szerződésből eredően a feleket megillető jogokat és kötelezettségeket a szerződés egyedi részének „a hitel célja” elnevezésű bekezdése ezzel összhangban határozza meg, miszerint az alperes egy meghatározott pénzüsszeg nyújtására, míg a felperes ezen összeg és járulékai visszafizetésére vállalt kötelezettséget. Ettől eltérő, a kötelelemnek más jelleget adó kötelezettség, mely a kölcsön, mint kötelelem jellegadó tulajdonsága alól a szerződést kivonná, a felek írásbeli szerződésében nincs. Fentiek alapján a bíróság alaptalannak találta a felperes azon hivatkozását, hogy a felek között létrejött szerződés hibrid, az a devizaforrás előállítására miatt befektetési elemeket is tartalmaz, ezért tisztességtelen, figyelemmel arra, hogy a felek által aláírt szerződés nem tartalmaz olyan elemeket, mely befektetési tevékenységnek minősülne. A 6/2013 PJE alapján a hitel pénzügyi forrása irreleváns, annak vizsgálta a szerződés érvényessége szempontjából folyó vizsgálat esetén szükségtelen, hogy a hitelező a kölcsön összegét milyen forrásból szerezte be.
- [38] Alaptalan a felperes utólagos lehetetlenülésre irányuló hivatkozása is. Az rPtk.312. § rögzíti a teljesítés utólagos lehetlenné válására vonatkozó törvényi rendelkezéseket, mely szerint – és többek között – a 312. § (3) bekezdése alapján a teljesítés olyan okból vált lehetlenné, amelyért a jogosult felelős, a kötelezett szabadul tartozása alól, és követelheti kárának megtérítését. A bírósági joggyakorlat – a rPtk.-ban nem említett – érdekbeli (vagy gazdasági) lehetetlenülés fogalmát ismeri, melynek alapján amennyiben a szerződés megkötését követően, de még annak teljesítése előtt beállott változás folytán a szolgáltatás csak előre nem látott rendkívüli nehézség, vagy aránytalan áldozat árán lehetne teljesíteni, és ezt már adóstól nem lehet elvárni, megállapítható a szerződés teljesítésének utólagos lehetetlenülése. A perbeli hivatkozás szerint az átvett kölcsönösszeg visszafizetésére irányuló adósi kötelezettség teljesítése, annak megkezdése és túlnyomórésztben történő teljesítése után azért vált utólag mégiscsak lehetlenné, mivel a felperesnek a törlesztő részlet megfizetéséhez szükséges mértékű pénzeszköz már nem állt rendelkezésére, annak következtében, hogy a devizaárfolyam változása miatt a törlesztő részlet nagymértékben megemelkedett. A bíróság álláspontja szerint azonban a jelen perben az alperes hibájából bekövetkező utólagos lehetetlenülésre a felperes alappal nem hivatkozhat. A perbeli nem vitatott tényállás mellett a hitelintézet a kölcsönösszeg fizetési kötelezettségét már teljesítette, és a teljesítést már a felperes is megkezdte (a lehetetlenülésre nem a teljesítések megkezdése előtt került sor), másrészt a lehetlenné válást előidéző ok lehetséges bekövetkezéséről (az árfolyam megemelkedéséről) a hitelező az adóst a szerződés megkötését megelőzően tájékoztatta, így ez a körülmény nem minősül/minősülhet előre nem látott/látható körülménynek, mely az érdekbeli lehetetlenülés megállapításának további és alapvető feltétele. Egységes és

következésként alkalmazott bírói álláspont szerint az adósi teljesítőképesség kedvezőtlen megváltozása, vagy annak a törlesztő részlet emelkedését el nem érő növekedése (azaz összességében az adósi teljesítőképesség) a lehetetlenülés alapjaként nem szolgálhat. Ez a kereskedelmi kockázat részét képező olyan gazdasági tényező, melynek értékelését és mérlegelését a felek a szerződés megkötését megelőzően nem hagyhatják figyelmen kívül.

[39] Alaptalan felperes bonitációs hitelképességvizsgálat elmaradásával kapcsolatos érvénytelenségi hivatkozása is. A hitelnyújtást megelőző hitelminősítés (Hpt. 78. §) mikénti teljesítéséhez, így annak esetleges hibájához vagy akár teljes elmaradásához jogszabály (sem a Hpt. sem a rPtk., sem más) a semmisség anyagi jogi jogkövetkezményét nem fűzi. A törvényi rendelkezés rendszertani elhelyezkedéséből, így abból a tényből, hogy az a Hpt. III. fejezet részében került elhelyezésre, mely a pénzügyi intézmények prudens működésére vonatkozó szabályokat rögzíti az következik, hogy a rendelkezések nem elsődlegesen az adós teljesítőképességének biztosítása, hanem a hitelintézet fizetési képességének a megőrzését célozza, és a kockázatvállalás korlátozása és szabályozása útján egyben a betétesek védelmét hivatott biztosítani. A hitelintézetek részére előírt prudens, azaz körültekintő és megfontolt működést elősegítő, a Hpt.-ben foglalt részletes szabályok hitelintézet által történő megsértése legfeljebb közigazgatási jellegű, a felügyeletet ellátó szerv által alkalmazható jogkövetkezményekkel járhat, mindez azonban a hitelintézet által megkötött magánjogi jogviszonyokra nincs és nem is lehet kihatással.

[40] Alaptalanul hivatkozott az adós arra is, hogy az alperes által alkalmazni kívánt általános szerződési feltételek és köztük a hirdetemény nem vált a szerződés részévé. Felperes a kölcsönszerződés egyedi részében akként nyilatkozott, hogy a kölcsönszerződés egyedi részének elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatban (HIT/2006.05.31) foglaltakat megismerte, megértette, és azokat a szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el. Személyes meghallgatása során elismerte, hogy ezen üzletszabályzatot megkapta. Az üzletszabályzat V.7. alpontja szerint a felperes köteles az alperes székhelyén és fióktelepén kifüggesztett hirdetemény szerinti költségeket azok felmerülése esetén az alperesnek megfizetni. A rPtk. 205/D. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha annak alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartásával elfogadta. Az üzletszabályzat átvétele felperes által elismert, annak megismerése teljes bizonyító erejű magánokirattal is igazolt. Ezen üzletszabályzat pedig tájékoztatást nyújtott egy további általános feltételeket tartalmazó okirat, a hirdetemény létéről, tájékoztatást nyújtott annak megismerési helyéről is. Ezen fenti tények alapján a bíróság álláspontja szerint az általános feltételt alkalmazni kívánó szerződő fél (jelen perben az alperes) biztosította azt a lehetőséget, hogy szerződő partnere (a felperes) az általa használni kívánt általános feltétel tartalmát megismerje, és ezt a tényét az alperes a szerződés egyedi részében foglalt kifejezett nyilatkozatával elfogadta. Mindez azzal jár, hogy az alperes HIT/2006.05.31 számú üzletszabályzata, és a hirdetemény is a felek között létrejött szerződés részévé váló általános szerződési feltételnek minősül.

[41] Helytállóan hivatkozott ugyanakkor felperes arra, a szerződés megkötésekor a hitelező által a szerződésben rejlő devizakockázatokról nyújtott tájékoztatás tartalma nem megfelelő, és emiatt az árfolyamkockázat fogyasztóra való áthárítása a jelen szerződésben tisztességtelen, mely az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján ezen rendelkezések semmisségét vonja maga után. A Kúria 6/2013. számú polgári jogegységi határozata szerint a pénzügyi intézményt a Hpt. 203. § (6) bekezdése és (7) bekezdése alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra kell kiterjednie, hogy ennek milyen hatása van a

törlesztő részletre. Ugyanakkor nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, mivel az árfolyam emelkedésének vagy csökkenésének nincs pontosan előre látható kiszámítható mértéke. A 2/2014. számú polgári jogegységi határozat szerint az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható az meg, ha az általánosan tájékozott észszerűen figyelmes és körültekintő (a továbbiakban átlagos) fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető. Ha az átlagos fogyasztó a nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása miatt alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az csak korlátozott az ilyen szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, melynek következtében a szerződés csak részlegesen vagy teljesen érvénytelen.

[42] Az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú, valamint a C-186/2016. számú ítéleteiben kifejtettek alapján – melyek a 93/13. számú irányelv 4. cikkének (2) bekezdését értelmezik – a kockázati kioktatás akkor megfelelő, ha azt a szerződési feltételek között világosan és érthetően fogalmazták meg, és elegendő tájékoztatást nyújtanak az átlagos fogyasztó számára ahhoz, hogy ő megalapozott döntéseket hozhasson. Mindez akkor valósul meg, ha nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthető a tájékoztatás, mely akkor valósul meg, ha az átlagos fogyasztó abból képes felismeri, hogy a nemzeti fizetőeszköz leértékelődése milyen hatással lesz az ő pénzügyi kötelezettségeire, azaz, ha fel tudja mérni az őt terhelő szolgáltatásra gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeket is. Elvárás az is, hogy mindezen kioktatás kellő időben történjen.

[43] A fentiekben összefoglalt elvárások alapján vizsgálta ezért a bíróság, hogy a felperes a szerződés megkötésekor közérthető, egyértelmű, észlelhető és kellő időben megadott helyes tartalmú tájékoztatást kapott-e az alperestől a devizaalapon álló kölcsönszerződéssel szükségszerűen együtt járó árfolyamkockázat valós gazdasági hatásairól. A perben az nem volt vitatott, hogy a szerződéskötést megelőzően külön okiratban foglaltan, illetve szóban sem történt meg felperes tájékoztatása az árfolyamváltozás esetleges kockázatairól. Alperes e körben arra hivatkozott, hogy a szerződés egyedi részében és az ahhoz fűzött ÜSZ-ben nyújtott tájékoztatás útján kívánt eleget tenni törvényi kötelezettségeinek, így a bíróság ezen szerződéses rendelkezések megfelelőségét vizsgálta. **Alperes által alkalmazott általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzat a szerződés egyedi részével együtt sem alkalmas azonban arra, hogy az átlagos fogyasztó abból a devizakockázatokról kellően tájékozódjon. A bíróság álláspontja szerint nem várható el az átlagos fogyasztótól, hogy a szerződésben (az egyedi és az általános feltételek között elszórva) összesen 10 pontban elhelyezett egyes ráháruló kötelezettségeket értelmezve, azok összefüggéseit feltárja, és az ezekből kinyerhető információt szintetizálva levonja az azokból egyébként kellő pénzügyjogi és közgazdasági szaktudással rendelkező egyén esetén megállapítható, a devizakockázat fennállására vonatkozó következtetéseket. A tájékoztatásnak ily módon történő teljesítése nem minősül világos és érthető közlésnek. A közlés módja is elégtelen, mivel a szétaprózás mellett annak kiemelése sem történt meg a háromoldali apró betűs szövegből. Ugyanakkor önmagában megtévesztő és tisztességtelen az is, hogy az árfolyamváltozás mint kifejezés helyett semmilyen módon nem indokolhatóan „kamatváltozás” elnevezéssel illetve ezen kockázatot az alperes. A tájékoztatás nem előzetes, hanem a szerződés megkötésekor nyújtott így ezen összetett kioktatás értelmezésére és megértésére nyitva álló idő is elégtelen. Ilyetén formában nyújtott kioktatás nem kellő időben nyújtott is egyben. Az árfolyamkockázat a 2/2014. jogegységi határozat alapján a főszolgáltatás része, a rendelkezés semmissége, így figyelmen kívül hagyása esetén a szerződés nem teljesíthető. Helyesen hivatkozott ezért a**

perben a felperes arra, hogy a tájékoztatás meg nem felelő volta miatt az rPtk. 239. § (2) bekezdése szerint, az egész szerződés semmis.

- [44] **Alapos felperes azon érvelése, az ügyleti kamat százalékos mértéke feltüntetésének hiánya a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába ütközik, ezért a szerződés semmis.** A kölcsönösszeg, valamint az összes fizetési kötelezettség feltüntetéséből (4.389.600.- 6.454.080.-) ugyanakkor nem kétséges, hogy a felek között létrejött megállapodás alapján a felperest ügyleti kamatfizetési kötelezettség terhelte. A felek jogviszonyára irányadó rPtk. rendelkezései szerint a semmisség ex tunc hatályú, a megkötés időpontjára visszaható hatállyal válik érvénytelenné a szerződés, úgy kell tekinteni, hogy a felek között nincs és nem is volt olyan érvényes kötelelem, melyből a felekre jogok, illetve kötelezettségek hárultak volna. Ezen jogkövetkezmény az egyetlen az 1/2010. számú PK vélemény 2. pontja szerint (mint az érvénytelenség általános jogkövetkezménye), melyet a bíróság hivatalból figyelembe vehet, és a gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy semmis ügyletre jogot alapítani nem lehet, a felek által célzott joghatások nem érhetőek el, nem kényszeríthetőek ki. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (rPtk. 237. §) a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján az elévülés és az elbirtoklás korlátjai között alkalmazhatja. Ugyanezen PK vélemény 7. pontja szerint a bíróság a fél által kért jogkövetkezmény helyett az érvénytelenség más jogkövetkezményét is alkalmazhatja, kivéve azt, mely ellen mindkét fél tiltakozik. Az 1/2010. számú PK vélemény 5. pontja szerint, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja, és ezzel egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállítása. Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza.
- [45] A Kúria konzultációs testületének 2019. június 19-i üléséről kiadott emlékeztető alapján az árfolyamkockázat fogyasztóra történő telepítését előíró szerződési kikötések tisztességtelensége esetén az érvényessé nyilvánítás az elsődlegesen – és lényegében kizárólagosan – alkalmazható jogkövetkezmény, feltéve, ha ezen jogkövetkezmény alkalmazása folytán a fogyasztó nem kerül kedvezőtlenebb helyzetbe, mintha eredeti tartalma szerint teljesítette volna a szerződést, ugyanis az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján a fogyasztói szerződésben rejlő tisztességtelenségre, így a semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni, és ez a korlátozás magára a fogyasztóra is igaz.
- [46] A C-118/17. EUB ítélet értelmében, a 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely olyan körülmények között, mint amilyenek a – Kúria előtt folyó – alapügyben szerepelnek az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamkockázattal kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló kérelemnek, ha az eljáró bíróság megállapítja, hogy e szerződési feltétel tisztességtelen, és hogy a szerződés az említett szerződési feltétel hiányában nem teljesíthető. Mindez azt jelenti, hogy az eredeti állapot helyreállítása, mint lehetséges jogkövetkezmény a jelen perben nem hagyható figyelmen kívül még az ezt tiltó hatályos jogi szabályok ellenére sem az uniós jog primátusa alapján (2014. évi XL. törvény 37. §). Bíróságnak a perben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a szerződés két semmisségi hibája alapján a felperes által kizárólagosan kért eredeti állapot helyreállítása, illetve az alperes által – kizárólag a – kamat feltüntetésének a hiányára, mint érvénytelenségi okra tekintettel érvényesített, a kamat feltüntetésében megnyilvánuló érvényessé nyilvánítás közül, az érvénytelenség mely jogkövetkezményét alkalmazza.

- [47] Helyesen hivatkozott alperes arra, hogy a jelen tényállás mellett mód nyílna a kamat feltüntetésével ezen semmisségi ok kiküszöbölésére, és az érvényessé nyilvánításra. A kamat összegét az alperes ki is munkálta, azt felperes elfogadta. Ily módon a szerződés megszabadítható lenne ezen érvénytelenségi októl, ennek azonban a kereset végső érdemi elbírálására nincs kihatása. Az ügyleti kamat hiányában megnyilvánuló érvénytelenségi ok kiküszöbölése esetén is, az ezen semmisségi hibától már megszabadított szerződés továbbra is érvénytelen marad a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában foglalt tisztességtelenség jogkövetkezményeként.
- [48] A C-118/17. EUB döntés értelmében (52. pont és 54. pont és 55. pont értelmező egybevetése alapján) a fogyasztó érdekében álló azon jogkövetkezmény alkalmazásának kell teret engedni, melyet saját érdekeit mérlegelve maga számára a fogyasztó a legkedvezőbbnek ítél és jogilag lehetséges. A fogyasztóra hátrányosabb jogkövetkezményt a bíróság a fogyasztó akarata és szándéka ellenére nem választhat, mivel ez sérti a fogyasztóvédelem elsődleges fontosságú szerepét, és az EK rendelet céljainak elérését csorbítja. A fogyasztót kifejezetten súlytó, rá nézve büntetés jellegű jogkövetkezményektől kell csak a fogyasztót akarata ellenére is megkímélni. Kifejtettekre tekintettel a bíróság álláspontja szerint a jelen perbeli tényállás mellett alkalmazható egyetlen jogkövetkezmény az eredeti állapot helyreállítása volt, ezért a bíróság ezt alkalmazta. A C-932/19. EUB ítélet – árfolyamkockázat tisztességtelensége miatt érvénytelen szerződés lehetséges jogkövetkezményét értékelve –, az érvénytelenség jogkövetkezményeként szintén azon jogi és ténybeli állapot helyreállítására vonatkozó törekvést erősíti meg, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen szabályozás nélkül lett volna [44]. A döntés szerint a bíróság számára a mérlegelés lehetőségét – a jogszabály által meghatározott árfolyam alkalmazása mellett – biztosítani kell annak eldöntésében, mely jogkövetkezményt alkalmazva van lehetőség inkább a ténybeli és jogi állapot helyreállítására. Alperes által indítványozott forintkölcson szerinti elszámolás ennek a feltételnek nem felel meg. Felperes helytállóan hivatkozott arra, nem állt szándékában forintkölcsont kötni a magas járulékok miatt, ezt a terhet tudatosan nem vállalta fel, így a bíróság sem kompenzálhatja alperest a tisztességtelen szabályozásából eredően ért hátrányt olyan módon, gyakorlatilag egy másik konstrukció alkalmazásával kiegyenlíti azt. A 1/2010. számú PK véleménynek, egyes jogerős bírósági döntések ellenére sem lehet ilyen értelmezése, ez ellentétes a hivatkozott uniós döntésekkel.
- [49] Felek közötti elszámolás így az alábbiak szerint alakul. Alperes mindösszesen 4.389.600.- forintot teljesített a semmis szerződés alapján. A részére visszajáró szolgáltatás a teljesítés másnapján, már 2007. november hónaptól esedékes volt. A szerződéses időszak alatt felek nem voltak kölcsönösen birtokában egymás egyenértékű szolgáltatásának, a szerződésből eredő kötelezettségét az alperes a szerződést követően nyomban egyösszegben teljesítette, míg a felperes azt csak részletekben törlesztette vissza, így a felperest késedelmi kamatfizetési kötelezettség terheli az 1/2010. számú PK vélemény 10. pontja szerint. Alperes késedelmi kamatként 462.253.- forintot, díjakra, költségekre 17.215.- forintot számolt el felperes terhére. Felperes 5.804.507.- forint összegben teljesített, az árfolyam változásából eredően alperes 3.484.537.- forintot, míg annak kamatjaként 94.906.- forintot terhelte ki úgy felperesre, erre vonatkozóan fizetési kötelezettsége nem áll fenn. Alperes maga adta elő, a kiterhelt árfolyamkülönbözet nélkül, felperesnek 3.782.758.- forintot kellett volna visszafizetnie. Ezen adatok alapján helytállóan hivatkozott arra felperes, a tőke és ügyleti, továbbá késedelmi kamatfizetési kötelezettségének a befizetett összeggel eleget tett, azaz tartozása már nem áll fenn, ezt állapította meg a bíróság is.

- [50] Felperes ugyan hivatkozott arra, az árfolyamrésre vonatkozó szabályok érvénytelensége miatt, az érvénytelenség kiküszöböléseként nem fogadja el annak érvényessé nyilvánítását MNB középárfolyam elszámolása mellett, miután más olyan okok miatt a szerződés érvénytelensége egyébként is megállapítható, amelyek miután függetlenek az árfolyam esetleges alkalmazhatóságától, és a szerződés érvényessé nyilvánítására nincs mód, ezen kifogással a bíróság nem foglalkozott.
- [51] **A felek közötti szerződés semmis, úgy kell tekinteni, hogy a felek között a szerződésben foglalt megállapodások érvényesen létre sem jöttek. Mindebből az is következik, hogy a felek között nem jött létre olyan érvényes szerződéses rendelkezés sem (ÜSZ IV/9. pontja), melyre alapítottn az alperes a fedezeti gépjármű törzskönyvének birtokban tartására vonatkozó jogát alapíthatná.** Felek kölcsönügyletüket vételi jogot engedő szerződéssel biztosították. Az opciós szerződés ilyen esetben, mint a szerződés teljesítését elősegítő mellékkötelezettség járulékos jellegű kötelemként osztja a főkötelem (a kölcsön) jogi sorsát. Az alperes a törzskönyv birtokban tartására vonatkozó jogát így a biztosítéki szerződésre sem alapíthatja érvényesen. Erre irányuló jogszabályi rendelkezés és/vagy érvényes szerződéses megállapodás hiányában az alperes a finanszírozott perbeli gépjármű törzskönyvét jogalap nélkül tartja birtokban, ezért azt a birtoklásra jogosult tulajdonosának kiadni köteles [rPtk. 193. § (1) bekezdés], ezért a bíróság az alperest kötelezte ezen kötelezettsége teljesítésére.

-----

#### **A perköltség, perorvoslati tájékoztatás jogi indokai**

- [52] Bíróság perköltség felől a rPp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján rendelkezett az alábbiak szerint. A pertárgy értéke (tekintettel a 121.178.- forintos elszámolást jelentő jogkövetkezmény kötelmi jellegére), egyfelől 15.000.- forint, másfelől 600.000.- forint (törzskönyv kiadása, mint meghatározatlan pertárgyérték) után 36.000.- forint. Felperes 21.000.- forint illetéket fizetett meg, azaz 30.000.- forint illetékhiány keletkezett, melynek megfizetésére az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (2) bekezdése alapján leletezés terhével (meg nem fizetés esetén az állam a dupláját hajtja be) kötelezte a bíróság. Felperes a szerződés érvénytelenségét, a törzskönyv kiadását illetően pernyertes lett, melynek alapján a fenti pertárgyérték 5%-a, azaz 36.000.- forint ügyvédi munkadíj illeti. Miután alperes pervesztes lett, ezért a korábbi másodfokú eljárásban javára megállapított perköltséget ő viseli. Felperest így összesen 51.000.- forint illetékből és 36.000.- forint munkadíjból álló perköltség illeti meg.
- [53] Fellebbezési jog a rPp. 233. §-án alapul.

Székesfehérvár, 2022. április 4.

Dr. Deák Zsolt s. k.  
bíró

